

Υπόθεση C-176/23

**Σύνοψη της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως κατά το άρθρο 98,
παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου**

Ημερομηνία καταθέσεως:

21 Μαρτίου 2023

Αιτούν δικαστήριο:

Tribunalul Specializat Mureș (Ρουμανία)

Ημερομηνία της αποφάσεως του αιτούντος δικαστηρίου:

2 Μαρτίου 2021

Ενάγων πρωτοδίκως και νυν εκκαλών:

UG

Εναγομένη πρωτοδίκως και νυν εφεσίβλητη:

SC Raiffeisen Bank SA

Αντικείμενο της κύριας δίκης

Έφεση κατά απόφασης του Judecătoria Sighișoara (πρωτοβάθμιου δικαστηρίου Sighișoara, Ρουμανία), με την οποία απορρίφθηκε η αγωγή που άσκησε ο ενάγων πρωτοδίκως και νυν εκκαλών (στο εξής: ενάγων πρωτοδίκως) με αίτημα, κατ' ουσίαν, να αναγνωριστεί ο καταχρηστικός χαρακτήρας ορισμένων ρητρών οι οποίες περιέχονται σε σύμβαση πίστωσης που συνήψε με την εναγομένη πρωτοδίκως και νυν εφεσίβλητη (στο εξής: εναγομένη πρωτοδίκως). Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές (στο εξής: οδηγία 93/13).

Αντικείμενο και νομική βάση της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως

Δυνάμει του άρθρου 2[67] ΣΛΕΕ, ζητείται η ερμηνεία του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/13, με γνώμονα τη δωδέκατη και τη δέκατη τρίτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας αυτής.

Προδικαστικά ερωτήματα

1) Πρέπει να γίνει δεκτό, κατά την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/13/ΕΟΚ, της 5ης Απριλίου 1993, σχετικά με τις καταχρηστικές ρήτρες των συμβάσεων που συνάπτονται με καταναλωτές, οι οποίες μεταφέρθηκαν στο εθνικό δίκαιο με τις διατάξεις του άρθρου 3, παράγραφος 2, του *Legea nr. 193/2000, republicată, privind clauzele abuzive în contractele încheiate între profesioniști și consumatori* (νόμου 193/2000 περί των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών, ο οποίος δημοσιεύθηκε εκ νέου),

υπό το πρίσμα, ιδίως, της δωδέκατης και της δέκατης τρίτης αιτιολογικής σκέψης της οδηγίας,

αλλά λαμβανομένων επίσης υπόψη των διατάξεων των άρθρων 80 και 81 της *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50/2010 privind contractele de credit pentru consumatori* (πράξης νομοθετικού περιεχομένου 50/2010 περί των συμβάσεων καταναλωτικής πίστωσης· στο εξής: ΟUG),

ότι οι διατάξεις αυτές έχουν την έννοια ότι δεν αποκλείουν τη δυνατότητα των εθνικών δικαστηρίων να εξετάζουν επίσης τις υπόνοιες περί καταχρηστικού χαρακτήρα των συμβατικών ρητρών οι οποίες συνομολογήθηκαν σε πρόσθετες πράξεις των συμβάσεων πίστωσης που συνήφθησαν μεταξύ των επαγγελματιών και των καταναλωτών πριν από την έναρξη ισχύος της πράξης αυτής η οποία έχει ισχύ νόμου, ήτοι δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 95 της ΟUG nr. 50/2010, είτε οι ρήτρες αυτές έχουν γίνει ρητά αποδεκτές από τον καταναλωτή, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 40, παράγραφος 1, της ΟUG nr. 50/2010 περί των συμβάσεων καταναλωτικής πίστωσης, είτε θεωρηθούν ότι έχουν γίνει σιωπηρά αποδεκτές κατά νομοθετική επιταγή, κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 40, παράγραφος 3, της ΟUG nr. 50/2010;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα, αντιβαίνει [προς τη δυνατότητα που αναφέρεται στο πρώτο ερώτημα], βάσει των προεκτεθεισών συνθηκών και των περιστάσεων της εκκρεμούς ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου διαφοράς, νομολογία των εθνικών δικαστηρίων, κατά την οποία από τη ρητή αποδοχή της πρόσθετης πράξης που καταρτίστηκε κατά τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 40, παράγραφος 1, και δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 95 της ΟUG nr. 50/2010 περί των συμβάσεων καταναλωτικής πίστωσης, συνάγεται αυτομάτως το συμπέρασμα ότι [η εν λόγω πρόσθετη πράξη] έχει αποτελέσει αντικείμενο διαπραγμάτευσης και, κατά συνέπεια, αποκλείεται η εξέταση τυχόν υπονοιών περί καταχρηστικού χαρακτήρα των ρητρών που περιλαμβάνονται σε αυτή;

Σχετικές διατάξεις του δικαίου της Ένωσης και σχετική νομολογία του Δικαστηρίου

Οδηγία 93/13, δωδέκατη, δέκατη τρίτη και δέκατη πέμπτη αιτιολογική σκέψη, άρθρο 1, παράγραφος 2, άρθρο 2, παράγραφος 1, στοιχείο β', άρθρο 6, παράγραφος 1, άρθρο 7, παράγραφος 2 και άρθρο 8.

Απόφαση της 9ης Ιουλίου 2020, Banca Transilvania (C-81/19, EU:C:2020:532)· απόφαση της 14ης Μαρτίου 2019, Dunai (C-118/17, EU:C:2019:207)· απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2018, OTP Bank και OTP Faktoring (C-51/17, EU:C:2018:750)· απόφαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2017, Andriuciu και λοιποί (C-186/16, EU:C:2017:703)· απόφαση της 10ης Σεπτεμβρίου 2014, Kušionová (C-34/13, EU:C:2014:2189).

Σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου

Legea nr. 193 privind clauzele abuzive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori (νόμος 193 περί των καταχρηστικών ρητρών στις συμβάσεις που συνάπτονται μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών), της 6ης Νοεμβρίου 2000, άρθρο 1, άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, άρθρο 3, παράγραφος 2, και άρθρα 6, 12 και 14. Ο εν λόγω νόμος, ο οποίος μεταφέρει στο εθνικό δίκαιο την οδηγία 93/13, προβλέπει στο άρθρο 3, παράγραφος 2, ότι «οι συμβατικές ρήτρες που προβλέπονται βάσει άλλων ισχυουσών νομοθετικών πράξεων δεν υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος νόμου».

Legea nr. 289 privind regimul juridic al contractelor de credit pentru consum destinate consumatorilor, persoane fizice (νόμος 289 περί του νομικού καθεστώτος των συμβάσεων καταναλωτικής πίστης για τους καταναλωτές φυσικά πρόσωπα), της 24ης Ιουνίου 2004. Το άρθρο 8 του εν λόγω νόμου, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο υπογραφής της σύμβασης πίστωσης, προέβλεπε, μεταξύ άλλων, ότι η σύμβαση πίστωσης πρέπει να περιλαμβάνει το ύψος του ετήσιου πραγματικού επιτοκίου και την αναγραφή των όρων υπό τους οποίους αυτό μπορεί να τροποποιηθεί. Το εν λόγω άρθρο τροποποιήθηκε με την Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174 pentru modificarea și completarea unor acte normative privind protecția consumatorilor (πράξη νομοθετικού περιεχομένου 174 περί τροποποίησης και συμπλήρωσης ορισμένων νομοθετικών πράξεων που αφορούν την προστασία των καταναλωτών), της 19ης Νοεμβρίου 2008, υπό την έννοια ότι η σύμβαση πίστωσης πρέπει να περιλαμβάνει «το ύψος του επιτοκίου, με προσδιορισμό του είδους του, σταθερού και/ή κυμαινόμενου, και σε περίπτωση που το επιτόκιο είναι κυμαινόμενο, η μεταβολή του πρέπει να είναι ανεξάρτητη από τη βούληση του δανειστή, [πρέπει να επέρχεται] αναφορικά με τις διακυμάνσεις επαληθεύσιμων δεικτών αναφοράς που αναφέρονται στη σύμβαση ή με τις νομοθετικές τροποποιήσεις που απαιτούν [μία τέτοια μεταβολή]».

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 50 privind contractele de credit pentru consumatori (πράξη νομοθετικού περιεχομένου 50 περί των συμβάσεων

καταναλωτικής πίστωσης· στο εξής: OUG nr. 50/2010), της 9ης Ιουνίου 2010, άρθρα 37, 80, 81 και 95. Με την εν λόγω πράξη νομοθετικού περιεχομένου καταργήθηκε ο Legea nr. 289/2004 (νόμος 289/2004).

Το άρθρο 37 της OUG nr. 50/2010, όπως ισχύει στην υπόθεση της κύριας δίκης, όριζε, μεταξύ άλλων, ότι στις συμβάσεις πίστωσης με κυμαινόμενο επιτόκιο «το επιτόκιο πρέπει να συνδέεται με τις διακυμάνσεις των δεικτών αναφοράς EURIBOR/ROBOR/LIBOR/επιτόκιο αναφοράς της BNR [Εθνικής Τράπεζας της Ρουμανίας], με βάση το νόμισμα της πίστωσης, στο οποίο ο δανειστής μπορεί να προσθέσει ορισμένο περιθώριο, το οποίο είναι σταθερό καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης».

Το άρθρο 40, παράγραφος 1, της εν λόγω πράξης νομοθετικού περιεχομένου προβλέπει ότι «απαγορεύονται οι συμβατικές ρήτρες που παρέχουν στον δανειστή το δικαίωμα να τροποποιεί μονομερώς τις συμβατικές ρήτρες χωρίς τη σύναψη πρόσθετης πράξης, την οποία να αποδέχεται ο καταναλωτής». Η παράγραφος 3 του προαναφερθέντος άρθρου προβλέπει ότι «στην περίπτωση των τροποποιήσεων που επιβάλλονται από τη νομοθεσία, η μη υπογραφή από τον καταναλωτή των πρόσθετων πράξεων που προβλέπονται στην παράγραφο 1 λογίζεται ως σιωπηρή αποδοχή [...]».

Το άρθρο 95 της OUG nr. 50/2010, όπως ίσχυε αρχικά, προέβλεπε:

«(1) Για τις εκτελούμενες συμβάσεις οι δανειστές υποχρεούνται να διασφαλίσουν, εντός προθεσμίας 90 ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας πράξης νομοθετικού περιεχομένου, τη συμμόρφωση της σύμβασης με τις διατάξεις της παρούσας πράξης νομοθετικού περιεχομένου.

(2) Οι τροποποιήσεις των εκτελούμενων συμβάσεων πρέπει να πραγματοποιούνται με πρόσθετες πράξεις εντός προθεσμίας 90 ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας πράξης νομοθετικού περιεχομένου.

[...]

(5) Η μη υπογραφή από τον καταναλωτή των πρόσθετων πράξεων περί των οποίων γίνεται λόγος στην παράγραφο 2 λογίζεται ως σιωπηρή αποδοχή».

Η εν λόγω πράξη νομοθετικού περιεχομένου εγκρίθηκε από το Ρουμανικό Κοινοβούλιο, το οποίο με τον Legea nr. 288 (νόμο 288), της 28ης Δεκεμβρίου 2010, τροποποίησε το ανωτέρω άρθρο 95 ως εξής:

«Οι διατάξεις της παρούσας πράξης νομοθετικού περιεχομένου δεν εφαρμόζονται στις υπό εκτέλεση συμβάσεις κατά την έναρξη ισχύος της [...]».

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19 pentru modificarea și completarea unor acte normative (πράξη νομοθετικού περιεχομένου 19 περί τροποποίησης και συμπλήρωσης ορισμένων νομοθετικών πράξεων), της 29ης Μαρτίου 2019, άρθρα II και XI.

Codul civil (ρουμανικός Αστικός Κώδικας), άρθρα 993, 994, 1088 και 1092.

Συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών και της πορείας της διαδικασίας

- 1 Στις 23 Μαρτίου 2007 οι διάδικοι συνήψαν σύμβαση πίστωσης με κυμαινόμενο επιτόκιο με την οποία η εναγομένη πρωτοδίκως χορήγησε στον ενάγοντα πρωτοδίκως το ποσό των 15 300 ελβετικών φράγκων (CHF), με περίοδο αποπληρωμής 156 μηνών.
- 2 Κατά το σημείο 1.1 της εν λόγω σύμβασης, ο ενάγων πρωτοδίκως όφειλε να καταβάλει προμήθεια διαχείρισης της πίστωσης ύψους 300 CHF, η οποία αντιστοιχούσε στο 2 % του ποσού του χορηγηθέντος δανείου. Επιπλέον, κατά το σημείο 3.3 της εν λόγω σύμβασης, το επιτόκιο κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης ανερχόταν σε 5,9 % ετησίως, αλλά η εναγομένη πρωτοδίκως μπορούσε να το τροποποιήσει με βάση τις εξελίξεις στη χρηματοπιστωτική αγορά. Το νέο επιτόκιο έπρεπε να γνωστοποιηθεί στον ενάγοντα πρωτοδίκως.
- 3 Στις 10 Σεπτεμβρίου 2010 η τροποποίηση της εν λόγω σύμβασης πίστωσης γνωστοποιήθηκε στον ενάγοντα πρωτοδίκως. Κατ' ουσίαν, η εναγομένη πρωτοδίκως με την εν λόγω γνωστοποίηση υποστήριξε ότι με την ΟΥΓ nr. 50/2010, ο νομοθέτης επέβαλε ορισμένες τροποποιήσεις σε όλες τις συμβάσεις πίστωσης που συνήφθησαν με καταναλωτές, ιδίως όσον αφορά τις ρήτρες σχετικά με τη δομή του κυμαινόμενου επιτοκίου, το οποίο έπρεπε να συνδέεται με αντικειμενικό δείκτη βασιζόμενο στο νόμισμα του δανείου, στον οποίο προστίθεται ένα σταθερό περιθώριο του πιστωτικού ιδρύματος. Για τα δάνεια σε CHF ο δείκτης ήταν ο LIBOR 6 Μ.
- 4 Στις 29 Δεκεμβρίου 2017, ο ενάγων πρωτοδίκως άσκησε αγωγή με την οποία ζήτησε, κατ' ουσίαν, να αναγνωριστεί ο καταχρηστικός χαρακτήρας των ρητρών που προβλέπονται στα σημεία 1.1 και 3.3 της σύμβασης πίστωσης.
- 5 Στο δικόγραφο της η εναγομένη πρωτοδίκως υποστήριξε ότι δεν είναι δυνατή η εξέταση του καταχρηστικού χαρακτήρα των επίμαχων ρητρών, επικαλέστηκε δε προς τούτο το άρθρο 4, παράγραφος 6, και το άρθρο 3, παράγραφος 2, του Legea nr. 193/2000 (νόμου 193/2000). Συναφώς, η εναγομένη πρωτοδίκως επισήμανε, αφενός, ότι οι επίμαχες ρήτρες αφορούν τον καθορισμό του αντικειμένου της σύμβασης, καθώς και την επάρκεια της αμοιβής σε σχέση με τις παρεχόμενες υπηρεσίες και, αφετέρου, ότι το κυμαινόμενο επιτόκιο της πίστωσης απορρέει από πρόσθετη πράξη της σύμβασης πίστωσης η οποία απηχεί τις διατάξεις της ΟΥΓ nr. 50/2010.
- 6 Με απόφαση της 10ης Ιουνίου 2020, το Judecătoria Sighișoara (πρωτοβάθμιο δικαστήριο Sighișoara) απέρριψε την αγωγή του ενάγοντος πρωτοδίκως για τους λόγους που προέβαλε η εναγομένη πρωτοδίκως. Ο ενάγων πρωτοδίκως άσκησε έφεση κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου.

Κυριότερα επιχειρήματα των διαδίκων της κύριας δίκης

- 7 Ο ενάγων πρωτοδίκως ισχυρίζεται ότι η πράξη με ισχύ νόμου η οποία συνίσταται στην ΟUG nr. 50/2010 περιέχει διατάξεις που αποσκοπούν αποκλειστικά στην ενίσχυση της προστασίας των καταναλωτών. Εντούτοις, η συμπερίληψη των εν λόγω διατάξεων στο πλαίσιο της επίμαχης σύμβασης πίστωσης πραγματοποιήθηκε εσφαλμένα, διότι δεν ελήφθη υπόψη η πραγματική κατάσταση κατά τον χρόνο σύναψης της σύμβασης πίστωσης, αλλά η κατάσταση που υφίστατο λίγο πριν από την έναρξη ισχύος της ΟUG nr. 50/2010, όταν το επιτόκιο της σύμβασης είχε ήδη καθοριστεί βάσει ρητών φερόμενων ως καταχρηστικών.
- 8 Η εναγομένη πρωτοδίκως υποστηρίζει ότι τα αποτελέσματα της αρχικής ρήτρας του σημείου 3.3 της σύμβασης έπαυσαν να ισχύουν από την ημερομηνία που άρχισε να παράγει τα αποτελέσματά της η πρόσθετη πράξη της 10ης Σεπτεμβρίου 2010. Η ανωτέρω ρήτρα αντικαταστάθηκε από τη ρήτρα που ισχύει επί του παρόντος, κατά την οποία το επιτόκιο της πίστωσης συνδέεται με έναν επαληθεύσιμο δείκτη αναφοράς, ήτοι το LIBOR 6 M, στον οποίο προστίθεται το σταθερό περιθώριό του. Κατά συνέπεια, η εναγομένη πρωτοδίκως συμμορφώθηκε με τις διατάξεις αναγκαστικού δικαίου της ΟUG nr. 50/2010 και ο τρόπος με τον οποίο ενήργησε κρίθηκε ενδεδειγμένος από την Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor (εθνική αρχή προστασίας των καταναλωτών, Ρουμανία), όπως προκύπτει από επιστολή της τελευταίας με ημερομηνία 5 Οκτωβρίου 2010.

Συνοπτική έκθεση του σκεπτικού της απόφασης περί παραπομπής

- 9 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι ο αποκλεισμός της εξέτασης του καταχρηστικού χαρακτήρα των συμβατικών ρητών που απηχούν τις διατάξεις της ΟUG nr. 50/2010 πρέπει να εξεταστεί με γνώμονα την οδηγία 93/13 και τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου.
- 10 Συναφώς, το Δικαστήριο επισήμανε ότι οι διατάξεις του άρθρου 1, παράγραφος 2, της οδηγίας 93/13, δεδομένου ότι αποτελούν εξαίρεση από το σύστημα προστασίας των καταναλωτών από τις καταχρηστικές συμβατικές ρήτρες, πρέπει να ερμηνεύονται στενά, καθόσον η ratio του εν λόγω αποκλεισμού από το πεδίο εφαρμογής της ανωτέρω οδηγίας βασίζεται στο νόμιμο τεκμήριο ότι ο εθνικός νομοθέτης καθόρισε μια ισορροπία μεταξύ του συνόλου των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συμβαλλομένων ορισμένων συμβάσεων.
- 11 Προκειμένου να εξακριβωθεί εάν μια συμβατική ρήτρα απηχεί πράξη έχουσα ισχύ νόμου, κατά την έννοια της παρατεθείσας διάταξης, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει να διαπιστώσει εάν οι επίμαχες διατάξεις του εθνικού δικαίου εφαρμόζονται στους συμβαλλομένους ανεξαρτήτως της επιλογής τους, καθώς και εάν οι εν λόγω διατάξεις έχουν ενδοτικό χαρακτήρα, με αποτέλεσμα να εφαρμόζονται αυτεπαγγέλτως όταν δεν υφίσταται διαφορετική συμφωνία των συμβαλλομένων.

- 12 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι με τις διατάξεις της ΟΥΓ nr. 50/2010, ο Ρουμάνος νομοθέτης έκρινε αναγκαίο να ρυθμίσει τις συμβάσεις πίστωσης που συνάπτονται μεταξύ επαγγελματιών και καταναλωτών, δεδομένου ότι διαπίστωσε ότι η προηγούμενη νομοθεσία αποδείχθηκε ανεπαρκής για την επαρκή προστασία των καταναλωτών από το ένστικτο των επαγγελματιών να χρησιμοποιούν την υπεροχή της εμπειρίας τους και των συγκεκριμένων δυνατοτήτων τους για να επιβάλλουν συμβατικούς όρους που θα μπορούσαν να έχουν καταχρηστικό χαρακτήρα. Συνεπώς, ο νομοθέτης επιδίωξε να εξαλείψει τη δυνατότητα καταχρηστικής εκμετάλλευσης από τους επαγγελματίες ελλείψει ρυθμίσεως για τις συμβάσεις πίστωσης με κυμαινόμενο επιτόκιο που συνάπτουν οι ίδιοι με τους καταναλωτές.
- 13 Το άρθρο 95 της ΟΥΓ nr. 50/2010, όπως ίσχυε αρχικά, προέβλεπε μηχανισμό για την άμεση εφαρμογή από τα πιστωτικά ιδρύματα των εν λόγω υποχρεωτικών διατάξεων, μεταξύ άλλων, όσον αφορά τις εκτελούμενες συμβάσεις πίστωσης. Επομένως, μια τέτοια σύμβαση έπρεπε να τροποποιηθεί με πρόσθετη πράξη, η οποία έπρεπε να κοινοποιηθεί στον καταναλωτή προς υπογραφή. Τεκμαίρεται ότι η μη υπογραφή της πρόσθετης πράξης συνιστά σιωπηρή αποδοχή των ρητρών της εν λόγω πράξης. Εντούτοις, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι ο νομοθέτης δεν ρύθμισε τη δυνατότητα πραγματικής διαπραγμάτευσης των συμβατικών όρων που τίγονται από τις τροποποιήσεις. Μολονότι ο μηχανισμός αυτός καταργήθηκε με τον Legea nr. 288/2010 (νόμο 288/2010), με τον οποίο κυρώθηκε η ΟΥΓ nr. 50/2010, η εν λόγω κατάργηση έλαβε χώρα καθυστερημένα εν προκειμένω, δεδομένου ότι η επίμαχη πρόσθετη πράξη είχε κοινοποιηθεί στον ενάγοντα πρωτοδίκως και θεωρήθηκε ότι είχε υπογραφεί από αυτόν.
- 14 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το αιτούν δικαστήριο αμφισβητεί κατά πόσον οι σχετικές διατάξεις της ΟΥΓ nr. 50/2010 πληρούν την απαίτηση του τεκμηρίου ισορροπίας του συνόλου των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των συμβαλλομένων ορισμένων συμβάσεων. Περαιτέρω, το αιτούν δικαστήριο αμφισβητεί κατά πόσον οι συμβατικές ρήτρες οι οποίες περιέχονται στην επίμαχη πρόσθετη πράξη απηχούν τις διατάξεις της ΟΥΓ nr. 50/2010, δεδομένου ότι το περιεχόμενο των συμβατικών ρητρών στερείται ουσιωδών στοιχείων και πληροφοριών που θα επέτρεπαν στον ενάγοντα πρωτοδίκως να κατανοήσει την έκταση των υποχρεώσεων που ανέλαβε.
- 15 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει επίσης ότι το άρθρο 37 της ΟΥΓ nr. 50/2010 καθορίζει απλώς τη δομή που επιβάλλεται για το κυμαινόμενο συμβατικό επιτόκιο, με τη μορφή αντικειμενικού δείκτη αναφοράς και σταθερού περιθωρίου. Το περιθώριο αυτό απηχεί τα συμφέροντα του επαγγελματία που απορρέουν από τη σύμβαση, ενώ ο δείκτης είναι ανεξάρτητος από τη βούληση των συμβαλλομένων. Εντούτοις, ο εν λόγω δείκτης υπόκειται σε σημαντικές διακυμάνσεις με την πάροδο του χρόνου και μπορεί να αξιοποιηθεί στο έπακρο από τον επαγγελματία, ο οποίος διαθέτει εμπειρία και μεγαλύτερη ικανότητα πρόβλεψης σε σχέση με τον προσεκτικό και μέσο ενημερωμένο καταναλωτή. Ως εκ τούτου, το αιτούν δικαστήριο αμφιβάλει κατά πόσον οι διατάξεις του εν λόγω άρθρου μπορούν να εφαρμοστούν ανεξαρτήτως της βούλησης των

συμβαλλομένων ή να παράγουν αποτελέσματα αυτοδικαίως, ελλείπει συμφωνίας των συμβαλλομένων.

- 16 Συναφώς, το εν λόγω δικαστήριο διευκρινίζει ότι κατά τον καθορισμό του κυμαινόμενου επιτοκίου της σύμβασης πίστωσης με την πρόσθετη πράξη η οποία απηχεί τις διατάξεις της ΟUG nr. 50/2010, οι επαγγελματίες έλαβαν υπόψη τη δομή του κυμαινόμενου επιτοκίου κατά τρόπο αποκλειστικά ευνοϊκό για αυτούς, βάσει των συγκεκριμένων συνθηκών της εποχής, δεδομένου ότι κατά την έναρξη ισχύος της, η τιμή των δεικτών αναφοράς ήταν εξαιρετικά χαμηλή. Οι επαγγελματίες μετέτρεψαν τη διαφορά μεταξύ των εν λόγω δεικτών και του επιτοκίου των συμβάσεων στο σταθερό περιθώριο το οποίο δικαιούνταν και το οποίο τους είχε αναγνωρίσει ο νομοθέτης. Δεδομένου ότι οι δείκτες αναφοράς μπορούσαν να παρουσιάζουν διακυμάνσεις μόνο με ανοδική τάση, το κυμαινόμενο επιτόκιο ακολούθησε την ίδια τάση, αποκλειστικά προς όφελος του επαγγελματία και σαφώς εις βάρος του καταναλωτή.
- 17 Ως εκ τούτου, η γενναιόδωρη πρόθεση του νομοθέτη να θεσπίσει ένα καθεστώς υψηλότερης προστασίας των καταναλωτών κατέληξε, όταν εφαρμόστηκε στην πράξη η ΟUG nr. 50/2010, να καταστήσει τους καταναλωτές προδήλως πιο ευάλωτους όσον αφορά τη σύμβαση.
- 18 Τέλος, το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι κατά τη σχετική νομολογία των εθνικών δικαστηρίων δεν είναι δυνατή η εξέταση συμβατικών ρητρών, όπως οι επίμαχες στην κύρια δίκη, με γνώμονα τον καταχρηστικό χαρακτήρα τους. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατή ούτε η διαπραγμάτευση τέτοιων ρητρών ούτε η πρόβλεψη επαρκών εγγυήσεων που επιτρέπουν να τεθεί υπό αμφισβήτηση ενδεχόμενη καταχρηστική εφαρμογή από τους επαγγελματίες των νομοθετικών διατάξεων που απηχούν οι εν λόγω ρήτρες.